

Inwoners- en cliëntadviesraad

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
Fax: (0172) 465 564
E-mail: gemeente@alphenaanrijn.nl
Website: www.alphenaanrijn.nl

Uw kenmerk

--

Uw brief van

--

Ons kenmerk

2017/3229

Datum

28 maart 2017

Inlichtingen bij

Mevrouw K. de Jong

Doorkiesnummer

Tel: (0172) 465941

Afdeling

Maatschappelijke Ontwikkeling

Onderwerp

Rapportage Redzaamheid en participatie (1-meting)

Geachte leden van de Inwoners- en cliëntenadviesraad,

Voor u ligt de rapportage 'Redzaamheid en participatie van kwetsbare inwoners in Alphen aan den Rijn, 1-meting onder cliënten van P-wet, Wmo en Tom in de buurt (december 2016)'. Wij bieden u deze rapportage ter kennisname aan.

Eind 2014, kort voor de decentralisaties in het sociaal domein, heeft Gemeente Alphen aan den Rijn een onderzoek laten doen naar de mate van redzaamheid en participatie van (volwassen) cliënten in het sociaal domein. Twee jaar later (eind 2016) is opnieuw een onderzoek uitgevoerd onder dezelfde groepen en met dezelfde onderzoeksmethode.

Vergelijking van de resultaten laat zien hoe de decentralisatie is uitgedaagd voor mensen die op ondersteuning zijn aangewezen om in het dagelijks leven goed te kunnen functioneren, zelfstandig te kunnen blijven wonen en deel te kunnen nemen aan het maatschappelijk leven (maatschappelijke participatie).

Mensen met een langdurige participatiewet uitkering zijn iets positiever over hun functioneren en 'kwaliteit van leven' dan vóór de invoering van de Participatiewet in 2015. Gebruikers van Wmo-voorzieningen zijn iets minder positief, maar het oordeel ligt in het algemeen toch tussen redelijk en redelijk tot goed. Cliënten van Tom in de buurt oordelen over vrijwel de hele linie iets positiever over hun functioneren dan de Awbz-begeleidingscliënten in 2014, maar de verschillen zijn klein.

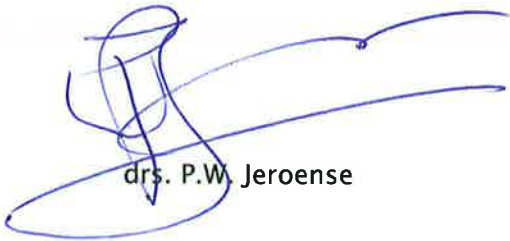
Op basis van het onderzoek kan geconcludeerd worden dat de redzaamheid in het dagelijks leven van cliënten in Alphen aan den Rijn stabiel is gebleven onder de veranderingen in het sociaal domein.

Vóór de decentralisaties werd rekening gehouden met een risico dat de overgang zou kunnen leiden tot een tijdelijke terugval van het welbevinden en de zelfredzaamheid van cliënten. De vooraf ingeschatte risico's zijn niet uitgekomen. Er is sprake van continuïteit met over het algemeen een lichte verbetering. Opgave voor de komende jaren is een stijgende lijn in de redzaamheid en participatie te bewerkstelligen. Ook is de beweging richting algemene voorzieningen en de ondersteuning vanuit het eigen netwerk goed ingezet.

Er worden al diverse acties ondernomen in het belang van de cliënten P-wet, Wmo-voorzieningen en Tom in de buurt. Deze acties willen we, waar nodig versterkt, doorzetten. In de bijlage bij deze brief leest u meer over de resultaten per doelgroep en de acties.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,
de secretaris,

de burgemeester,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'J' followed by a horizontal line and a small flourish.

drs. P.W. Jeroense

A handwritten signature in blue ink, featuring a stylized 'J' followed by 'W.E.' and a horizontal line ending in a small flourish.

mr. drs. J.W.E. Spies

Bijlage: Resultaten per doelgroep en vervolgacties

Resultaten per doelgroep

P-wet cliënten

- Zijn iets positiever over hun functioneren en kwaliteit van leven;
- Schatten hun kansen op werk en een opleiding iets gunstiger in dan in 2014, maar nog altijd als slecht. Ruim een kwart heeft geen behoefte aan betaald/onbetaald werk (het gaat dan met name om mensen boven de 55 jaar die zich verzoend lijken te hebben met het feit dat er voor hen geen werk is);
- Oordelen iets positiever over hun financiële redzaamheid (niveau: redelijk), maar ongeveer 30% vindt dat zij op financieel gebied matig/slecht functioneren;
- Meer dan 40% heeft moeite om rond te komen;
- Financiën worden door 80% genoemd als een van de belangrijkste leefdomeinen, aanmerkelijk meer dan bij de andere groepen;
- Geven meer hulp aan anderen dan in 2014.

Gebruikers van Wmo voorzieningen

- Zijn iets minder positief over hun functioneren;
- Ervaren de belangrijkste beperkingen op het gebied van hun mobiliteit en taken in en om het huis, ondanks de intensieve ondersteuning die zij zowel vanuit hun eigen netwerk als vanuit de Wmo ontvangen. Dit hangt samen met hun gemiddeld hoge leeftijd.

Clënten van Tom in de buurt

- Zijn over vrijwel de hele linie positiever over hun functioneren dan de Awbz-clënten (wel kleine verschillen);
- 50% kreeg ook ondersteuning vanuit de Awbz. 85% vond het aanbod van toen goed aansluiten tegen 70% nu.

Algemeen/vergelijking drie groepen

- Er wordt meer gebruik gemaakt van de inlooptmogelijkheden in dorpshuizen en wijkcentra. Deze voorzieningen zijn voor iedereen goed toegankelijk;
- De huishoudelijke ondersteuning is verminderd bij gebruikers van P-wet en Wmo-voorzieningen, bij cliënten van Tom is dat niet het geval;
- Gebruikers van Wmo-voorzieningen en cliënten Tom krijgen meer ondersteuning uit eigen kring, P-wet cliënten minder (geen grote verschuivingen);
- Het beroep op algemene voorzieningen is onder P-wet- en Tom-clënten toegenomen en onder gebruikers van Wmo-voorzieningen iets afgenomen;
- P-wet cliënten zijn gemiddeld positiever gaan oordelen over hun kwaliteit van leven, gebruikers van Wmo-voorzieningen iets minder positief en bij Tom-clënten is dit nauwelijks veranderd (alle groepen: score 5.2 = redelijk);
- Over hun kansen op werk en een opleiding blijven kwetsbare groepen in Alphen aan den Rijn onverminderd pessimistisch.

PGB

Mensen met een PGB oordelen niet systematisch positiever/minder positief over hun functioneren en kwaliteit van leven dan mensen die zorg in natura ontvangen.

Wijkverschillen

Inwoners van Alphen Centrum, Alphen Noord en BAZ oordelen positiever over hun kwaliteit van leven dan inwoners van Alphen West en Rijnwoude. Dit was al zo in 2014, maar de verschillen zijn nog uitgesprokener geworden. Oorzaken zijn onbekend.

De negatieve waardering van Tom-cliënten in Alphen West en Rijnwoude over hun kwaliteit van leven is heel opvallend.

Acties Gemeente (Serviceplein/toekomstig Werkbedrijf/afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling)

- Vanaf 1 januari 2017 is vanuit het Serviceplein extra capaciteit ingezet voor INZET. Tom in de buurt is hierbij een belangrijke partner.
- Vanaf 1 januari 2017 is de gewijzigde verordening sociaal domein ingegaan, waarin al diverse maatregelen voor P-wet cliënten zijn opgenomen. Ook is de eigen bijdrage bijgesteld voor Wmo-voorzieningen.
- 30% van de P-wet cliënten vindt dat zij op financieel gebied matig/slecht functioneren: Op het Serviceplein worden de mogelijkheden binnen Tom in de buurt (administratieve ondersteuning) en St. Geldzorg actief aangeboden. Daarnaast zorgen de organisaties zelf ook voor dergelijke PR.
- Kansen op werk en opleiding: Werkbedrijf; stevige relatie met bedrijfsleven leggen.
- De pilot Mobility Mentoring is van start gegaan (Mobility Mentoring is een nieuwe aanpak van schuldhulp. De kern van de aanpak is dat stress grote invloed heeft op het gedrag van mensen. Deze mensen moet je dan ook op een andere manier benaderen.).
- Voor visuele beperkingen is al landelijk gespecialiseerde hulp ingekocht (opmerking cliënt Tom in de buurt).

Acties Participe

- Participe wijst alle mensen al op de mogelijkheden (o.a. wat betreft de aanwezigheid van algemene voorzieningen in de wijken).
- Vanaf 2017 monitort Participe halfjaarlijks op kwaliteitstoets hulp bij het huishouden (al) en voorzieningenleveranciers (nieuw).
- Participe gaat vanaf 2017 meer wijkgericht werken en mensen actief helpen (bijv. heel kwetsbare mensen ondersteunen met een Wlz-aanvraag). Ook focussen zij nog meer op een warme overdracht naar gemeente/Tom in de buurt (verhaal maar één keer vertellen).
- Voor de 85+ doelgroep is er al de mogelijkheid van individueel taxivervoer (niet in alle gemeenten mogelijk) i.p.v. de Regiotaxi.

Acties Tom in de buurt

- Tom in de buurt organiseert in 2017 meer in de eigen wijk voor mensen met dementie en hun netwerk.

- Taken in en om het huis: Combinaties maken met INZET (klusjes, wassen en strijken etc.). Daarnaast zijn er al mogelijkheden via wehelsen.nl en St. Gilde Alphen aan den Rijn. Tom in de buurt komt in 2017 met een plan per wijk voor een was- en strijkvoorziening en maaltijdvoorziening.
- 85-plussers worden minder mobiel. Idee is om die mensen te helpen met zaken als ophalen, helpen met jas aantrekken, schoenen aandoen etc. (via vrijwilligers). Dit gebeurt soms al, maar kan nog meer ingezet worden.
- Nog meer aandacht voor eenzaamheid is wenselijk gezien de vergrijzing (m.b.v. vrijwilligers). Dit geldt uiteraard niet alleen voor Tom in de buurt.
- Specialistische ondersteuning, 18+/tijdelijk verblijf: Vanaf 2017 meer inzet op (extra financiering vanuit het Rijk).
- Specialistische ondersteuning: Vanaf 2016 is het consultatieteam actief en dit team wordt goed gevonden. Zij zouden nog meer op dementie en NAH in kunnen steken (dementie is al een speerpunt binnen Tom in de buurt).
- Tom in de buurt kijkt of zij een onderzoek naar wijkverschillen mee kunnen nemen in hun wijkanalyses (Q1 2017).

Tom in de buurt is erg tevreden met de tevredenheidsresultaten van dit onafhankelijke onderzoek gezien de impact die de hele transitie op klanten heeft gehad. Er is meer beroep gedaan op de (zelf)redzaamheid van klanten en zij hebben daardoor uitgedrukt in uren vaak minder aanbod gekregen als dat mogelijk was. Dit terwijl zij vaak jaren gewend waren om wel meer uren te krijgen en dit als een recht ervoeren. Uiteraard is het een streven om klanttevredenheid op passend aanbod verder omhoog te krijgen. Tom in de buurt ziet vooral aanknopingspunten in de categorie klanten die deels tevreden is en zal hier met klanten op inzoomen. Overigens is aanvullend op te merken vanuit het klanttevredenheidsonderzoek 2016 dat Tom in de buurt heeft laten uitvoeren door Jonge Honden dat 82% van de ondervraagde klanten aangeeft dat zij voldoende, goed of zeer goed aan hun doelen hebben kunnen werken met het aanbod van Tom. Dit is geen directe vraag op passend aanbod, maar geeft wel aan dat deze mensen het aanbod als passend hebben ervaren om aan hun doelen te werken.

